

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Департамент освіти Сумської обласної державної адміністрації
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Українська асоціація дослідників освіти

**ОСВІТА ДЛЯ XXI СТОЛІТТЯ: ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**EDUCATION FOR THE 21st CENTURY: CHALLENGES, PROBLEMS,
PROSPECTS**

Матеріали VI Міжнародної
науково-практичної конференції

26 грудня 2024 року

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка

2025

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Останні роки стали визначальними для трансформації освіти в Україні та світі, відкриваючи нові горизонти у формах і підходах до навчання. Дистанційне та змішане навчання, яке до 2020 р. залишалося малопоширеним і необов'язковим, під впливом пандемії та російської агресії перетворилося на ключовий інструмент освітнього процесу. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті навчання «здійснюється за такими формами: 1) очна (денна; на третьому (освітньо-науковому) рівні також вечірня); 2) заочна (дистанційна); 3) змішана форма навчання з повною візуалізацією у синхронному онлайн режимі на основі MS Teams із забезпеченням всіх видів навчальних занять, контролю та атестації; 4) вечірня. Форми навчання можуть поєднуватися. Денна (очна) форма навчання є основною формою навчання» (Положення про ..., 2024). Певні особливості має кожна із вище згаданих форм навчання.

Наразі, під час війни, найбільш прийнятною формою для нашого регіону є дистанційна. Але, крім неї, у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті впроваджено також змішану форму отримання знань. Серед переваг такої форми навчання можна відмітити: зручний час та місце навчання; часте повторення актуальних та інтерактивних навчальних матеріалів; спілкування з викладачем та взаємодія між студентами; якісніший розвиток комунікативних компетентностей. Впровадження та використання смарт-технологій надають можливість студентам закладів вищої медичної освіти опановувати теоретичний матеріал і набувати та вдосконалювати практичні навички. Особливість такого навчання полягає в можливості студента знаходитися поза межами університету й одночасно бути присутнім на лекціях або практичних заняттях за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Здобувачам освіти достатньо увімкнути комп'ютер, щоб приєднатися до відповідного онлайн-заняття за допомогою Інтернету. Це також зручний спосіб навчання для студентів, в яких є необхідність переглядати записи занять неодноразово.

Якщо порівняти дистанційне та очне навчання в медичній освіті, то можна визначити певні особливості, які залежать від специфіки матеріалу та потреб студентів.

Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи

Зручності дистанційного навчання полягають у гнучкості, доступі до ресурсів, широкому виборі курсів, безпеці:

- студенти можуть вчитися у зручний для них час, що дозволяє краще поєднувати навчання з іншими обов'язками;
- онлайн-курси пропонують доступ до різноманітних навчальних матеріалів, таких як відеолекції, презентації, статті, тести тощо;
- студенти можуть брати участь у програмах і курсах з різних куточків світу, не обмежуючись географічно;
- в умовах воєнного стану або пандемій дистанційне навчання є безпечнішим варіантом.

Разом з тим, варто зазначити, що в галузі медицини ключовими є практичні навички, якими складно опанувати онлайн. Симуляції та віртуальні лабораторії не завжди можуть повноцінно замінити експерименти. Також при дистанційному навчанні відсутня безпосередня комунікація з викладачем та пацієнтами, що може обмежувати навчальний досвід. Окрім того, онлайн навчання вимагає належної мотивації та високої самодисципліни, що, на жаль, не притаманне багатьом студентам.

Отже, дистанційне навчання – це взаємодія студентів та викладача, при якій контакт між учасниками освітнього процесу опосередкований певними каналами зв'язку.

У межах зазначеної теми варто наголосити і на особливостях традиційної (очної) форми навчання.

Позитивним, на нашу думку, є набуття здобувачами освіти якісних практичних навичок, а саме: вміння працювати з пацієнтами, проводити фізичні огляди, брати участь у клінічній практиці під керівництвом досвідчених фахівців, одразу отримувати відповіді на запитання. Водночас очне навчання часто передбачає групові роботи, що сприяє розвитку навичок командної співпраці, особливо важливих у медичній професії.

Однак, очне навчання має і свої недоліки:

- студенти повинні дотримуватись фіксованого графіка, що може створювати труднощі для тих, хто поєднує навчання з роботою;
- воно вимагає фізичної присутності в закладі освіти, що може бути незручно для студентів з інших міст чи країн;
- денне (очне) навчання може бути дорожчим через додаткові витрати на проживання, транспорт та матеріали.

Стосовно заочного навчання можна зазначити, що студент значний обсяг навчального матеріалу опрацьовує самостійно, без можливості проконсультуватися з педагогом.

Отже, для медичної освіти, на наш погляд, доречно поєднувати обидві форми навчання. Дистанційне навчання є ефективним інструментом для теоретичних знань, а очне, у свою чергу, є незамінним для розвитку практичних навичок та може збагатити дистанційне щодо організації освітнього процесу та підвищення якості професійної освіти. Доцільно при виборі форми навчання брати до уваги пріоритети, індивідуальні можливості, інтереси здобувачів освіти. Ідеальний варіант – змішана форма навчання, що поєднує теорію онлайн та практику на місцях (в лабораторіях вишу, лікарнях, клініках тощо). Припускаємо, що у майбутньому саме змішана форма навчання стане оптимальною та ефективною завдяки застосуванню дистанційних, Internet та мобільних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

Положення про організацію освітнього процесу у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті. (2024). Режим доступу: https://nmv.mphu.edu.ua/upload/normatyvni_dokumenty_mphu/OOP_2024.pdf

Іванчук Марія

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Величко Ольга

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Сучасна освіта ставить на перший план проблему виховання громадянина, спрямовану на реалізацію демократичних цінностей, щоб люди були зацікавлені в досягненні суспільно значущих цілей, несли відповідальність за долю суспільства як за власність, сприяли гармонізації інтересів особистості, суспільства та держави, а також зменшували або долали. визнаності між ними.

Виховання справжніх патріотів та свідомих громадян можливо лише зберегти через самобутність українського народу, що базується на високому рівні національної свідомості та самосвідомості суспільства [3, с.10].

У державних законодавчих актах наголошується на значимості освіти та виховання особистості, спрямованих на любов до Батьківщини та усвідомлення громадянського обов'язку, шляхом поєднання духовних, національних і загальнолюдських цінностей.

Згідно із «Тлумачним словником української мови», «самоствердження» – це ствердження себе, своєї особистості, визнання своєї цінності, значущості своєї особи.

Гузенко Оксана. Практичні аспекти розвитку наукового потенціалу магістрантів: виклики та можливості	134
Євтух Артем. Освітня депривація в умовах воєнного часу	137
Зигор Євгенія. Особливості сучасної вищої освіти медичної галузі	140
Іванчук Марія, Величко Ольга. Особливості національного самоствердження молодших школярів в процесі вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	142
Ількаєв Олександр. Роль стажування під час підготовки музичних фахівців.....	144
Kandybei Veronika. New challenges and realities of the current system of obtaining higher medical education.....	146
Косташук Оксана. Інтерактивні технології навчання як засіб формування комунікативної культури молодших школярів.....	148
Коханова Наталія. Роль інтегрованих уроків у формуванні ключових компетентностей молодших школярів	150
Курок Олександр. Принципи відбору змісту формування професійної компетентності майбутніх економістів	152
Михайленко Наталія. Використання інтерактивних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класі на практичних заняттях з педагогіки у педагогічному коледжі	154
Мороз Євген. Психолого-педагогічні умови ефективного формування соціально-емоційних навичок молодших школярів у контексті сучасних освітніх реформ.....	156
Nestorenko Oleksandr, Verbenets Iryna. Psychological readiness of students to run their own business	159
Остапець Наталія, Прокопенко Ірина, Тітунова Валентина. Ефективні стратегії мотивації до професійної діяльності.....	161
Полежаєв Юрій. Методика CLIL на уроках іноземної мови як засіб підвищення мотивації до навчання серед учнівського загалу.....	163
Полуйко Захар. Виклики для студентів під час дистанційного навчання .	165
Предик Аліна, Соломон Христина. Роль самодисципліни у формуванні навичок тайм-менеджменту науковця	167
Предик Аліна, Сорокан Юлія. Проектна діяльність як інструмент формування навичок програмування у молодших школярів	170
Романюк Світлана. Навчально-мовленнєві ситуації у формуванні комунікативної компетенції молодших школярів	172
Смоліна Злата. Деякі аспекти впровадження дистанційної форми навчання в умовах воєнного стану	174
Соляненко Олена. Оптимізація іншомовного навчання в медичних вишах.....	176
Тверітінова Оксана. Роль інтерактивних технологій у розвитку пізнавальної активності здобувачів початкової освіти	178